

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

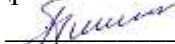
Інститут залізничного транспорту

Факультет «Управління залізничним транспортом»

Кафедра «Екології та безпеки життєдіяльності»

Затверджую

Завідувач кафедри ЕБЖ

О.Я. Пилипчук

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач Савчук Марина Вікторівна
E-mail	savchuk_mv@gsuite.duit.edu.ua
Навчальна дисципліна	Управління екологічними проектами
Офіційна назва освітньої програми	Екологія транспортної інфраструктури
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 «Природничі науки»
Спеціальність	101 «Екологія»
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	4
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Мета вивчення дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Управління екологічними проектами» є одержання необхідних знань та придбання практичних навичок для розробки та впровадження екологічного проекту.
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, управляти проектами охорони довкілля і збалансованого природокористування, вирішувати складні питання, прогнозувати прибутки, ризики.

Загальні компетентності	<p>ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК09. Здатність працювати в команді</p> <p>ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності.	<p>ФК6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління на підприємствах транспортної інфраструктури.</p> <p>ФК7. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>ФК8. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>ФК9. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.</p> <p>ФК12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>ФК13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами в транспортній галузі.</p>

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1

«Теоретичні основи управління екологічними проектами»

Тема 1. Історія виникнення та розвиток системи Екологічного управління.

План теми:

1. Основні принципи сучасних моделей екологічного управління.
2. Історія виникнення і стисла характеристика BS 77503 та EMAS.
3. Система екологічного управління згідно з ISO. Історія міжнародної організація зі стандартизації (ISO).
4. Технічний комітет ISO/TC 207 «Екологічне управління».
5. Національна система стандартизації та довілля.

У лекції розкрито основні принципи сучасних моделей екологічного управління, представлена інформації про британський стандарт та EMAS. Розглянуто систему екологічного управління згідно ISO та національну систему стандартизації та довілля.

Література: 1, 2, 3.

Ключові слова: управління, екологія, стандарт, проект.

Тема 2. Управління проектами в системі менеджменту організацій.

План теми:

1. Сутність проектної діяльності: поняття, основні характеристики, класифікація проектів.
2. Управління проектами та характеристика моделі управління проектами.
3. Оточення та учасники проекту.
4. Життєвий цикл проекту.

Розглянуто аспекти управління проектами та характеристика моделі управління проектами, наведено визначення , класифікації та основні характеристики проектів. Наведена інформація, щодо оточення та учасників та всього життєвого циклу проекту.

Література: 1, 2, 3.

Ключові слова: управління, екологія, менеджмент, проект, життєвий цикл

Тема 3. Обґрунтування доцільності проекту та його ефективності.

План теми:

1. Розробка концепції проекту
2. Обґрунтування доцільності проекту
3. Оцінка ефективності проектів.

У лекції розглянуто обґрунтування доцільності проекту та його ефективності. Наведено план розробки концепції проекту, представлено головні терміни – ініціація, бізнес-план, концепція. Представлено систему показників оцінки ефективності проектів.

Література: 1, 2, 3.

Ключові слова: проект, ефективність, показники, ініціація, концепція, бізнес-план.

Тема 4. Основи планування проекту.

План теми:

1. Система планування проекту.
2. Розробка плану управління проектом
3. Характеристика управління змістом проекту.
4. Суть і функції структуризації проекту

Розглянуто основи планування проекту- його завдання, цілі, основні кроки, процеси, ризики. Детально описано методику розробки плану проекту, характеристики управління та суть і функції структуризації проекту.

Література: 1, 2, 3.

Ключові слова: проект, структура, план, зміст проекту.

Модуль 2.

«Ресурсне забезпечення та управління процесами виконання проектів»

Тема 5. Ресурсне забезпечення виконання проекту.

План теми:

1. Управління ресурсним забезпеченням проектів.
2. Кадрове забезпечення виконання проекту.
3. Управління комунікаціями та інформаційним забезпеченням проекту.

Детально розглянуто процес управління вартістю проекту, його ресурсним забезпеченням. Представлено інформацію про важливість кадрового забезпечення виконання та структурованих і надійних систем управління комунікаціями та інформаційним забезпеченням проекту.

Література: 1, 2, 3.

Ключові слова: проект, кадри, управління, інформація, комунікація.

Тема 6. Контролювання строків та термінів виконання проекту.

План теми:

1. Зміст контролювання процесами виконання проекту.
2. Моніторинг виконання робіт з проекту.
3. Інструменти контролю виконання проекту.
4. Контролювання вартості виконання робіт проекту.
5. Управління змінами в процесі виконання проекту.

Розглянуто поетапно процес та інструменти контролювання процесами виконання проекту. Наведено методи здійснення моніторингу та контролювання вартості виконання робіт проекту. Детально розписано методи та інструменти управління змінами в процесі виконання проекту.

Література: 1, 2, 3, 4.

Ключові слова: проект, терміни, контроль, інструменти контролю.

Тема 7. Управління ризиками в проектах.

План теми:

1. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків.
2. Планування управління ризиками.
3. Ідентифікація ризиків.

4. Аналіз проектних ризиків.
5. Планування заходів з реагування на ризики.
6. Моніторинг і контроль ризиків.

У розділі розглянуто методи, підходи та інструменти управління ризиками в проектах. Представлено поняття ризику та невизначеності, класифікація проектних ризиків, ідентифікація, аналіз та планування заходів з реагування на ризики.

6. Моніторинг і контроль ризиків.

Література: 1, 2, 3, 4.

Ключові слова: управління, проект, ризики, контроль.

Тема 8. Управління якістю виконання проекту.

План теми:

1. Поняття якості в контексті проектного менеджменту.
2. Концепція управління якістю проекту.
3. Планування управління якістю проекту.
4. Забезпечення якості проекту.
5. Контроль якості проекту.

У лекції представлено інформація, щодо управління якістю виконання проекту, яка включає в себе детальний опис визначень, концепції та планування якістю проекту, забезпечення якості та контролю якості проекту.

Література: 1, 2, 3, 4.

Ключові слова: управління, контроль, якість, проект.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	<p>ПРН-01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами в транспортній галузі.</p> <p>ПРН-15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.</p> <p>ПРН-17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.</p> <p>ПРН-18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.</p> <p>ПРН-21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>ПРН-22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.</p> <p>ПРН-23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.</p>
-------------------------------	---

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 20 балів Проміжний контроль - 40 балів Підсумковий контроль – (залік) - 40 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамен, залік).	
Підсумкові бали навчальної дисципліни	$= \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-20		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

- 1 «Управління проектами»: навчальний посібник. Уклад.: Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П.Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
- 2 Батенко Л. П. Управління проектами: Навч. посібник / Батенко Л. П. Загородніх О. А., Ліщинська В. В. Батенко Л. П., Загородніх О. А. Ліщинська В. В. К.: КНЕУ, 2003. 231 с.

- 3 Тарасюк Г.М. Управління проектами: Навчальний посібник. К. Каравела, 2004. 344 с.
4. Методичні вказівки для самостійного вивчення та проведенн практичних занять з дисципліни «Управління екологічним проектами» [Електронне видання] / Фроленкова Н. А. – Рівне : НУВГП, 2020. 36 с.

Допоміжна

- 1 Кобиляцький Л. С. Управління проектами: навч. посіб. Київ МАУП, 2002. 198 с.
- 2 Кожушко Л. Ф., Кропивко С. М. Управління проектами : навч посібник. Рівне : НУВГП, 2008. 432с.
- 3 Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 432 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua> Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
3. <http://www.menr.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України
4. <http://env.teset.sumdu.edu.ua> Науковий центр прикладних екологічних досліджень